

(0/38)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

DE DIJOUS Á DIJOUS

El Congrés no ha pogut constituirse encara. Son tantas les actes brutals que s'hi han presentat, que hi ha feyna per molts dies. El president de la Comissió per anar més després volia prescindir de la celebració de les vistes; però no pogué sortir-se ab la seva davant de l'actit resolt de les oposicions. Les actes sospitosas se van examinant una per una; una per una se van presentant al Congrés, i regularment s'aprobaron totes, per allò de que una cosa es la llei y un'altra cosa l'companyerisme, mal s'haja de donar el cas tan repetit a Espanya de que 'ls que fan les lleys son els que 's creuen més autorisats per revenutarlas.

De totas maneres les discussions de les actes en la Comissió, y 'ls medis que s'emplean per fer-les surar ó per ofegar-les, han posat de relleu la discordia ensenyorada en les filas de la majoria. Els ministerials se combaten entre ells ab molta sanya se gons siguin partidaris ó enemicus de 'n Maura. Si així procedeixen avants d'estar el Congrés constituit, calculin que succeirà més tard.

La situació se'n va de dret a ca'n Pistrats: tant es aixís que ja's parla de un ministeri Villaverde, al qual anirà a donar-li forsa l'grupo de 'n Moret, disgustat com està aquest personatge ab en Vega de Armijo y en Montero Ríos que van fent la seva, sense contar ab ell.

Tant a'n en Maura com a'n en Silvela, 'ls dona tothom per fracassats.

El primer ha volgut fer la revivalla presentant al Senat les bases per la reforma de les lleys administració municipal y provincial. Ell mateix ha reconegut que a penas tenen originalitat, haventse servit dels treballs de alguns dels seus antecessors, y en especial de 'n Moret. De manera, que ab tot y les seves pretensions reformistas y revolucionaries desde dalt, una vegada s'ha vist en situació de demostrarlas, no ha tingut més remey que acudir a treballar agens, presentant un plat de menjar massat.

Fet y fet, tant se valia, perque tothom té la convicció de que 'ls seus intents no han de prosperar, per la descomposició de la majoria, y l'predominí absolut del caudillatge sobre les idees.

Si avants de convocar les Corts el govern de 'n Silvela no ha fet res, menos podrà fer encara desde que les Corts quedin constituides. Y es que 'ls governs monàrquics han arribat a las acaballess y estan fatalment condemnats a una irremediable impotencia.

Per la seva part els fusionistes no trepitjan tam poch un terreno més solit que 'ls conservadors. Cert que 'n Vega Armijo y en Montero Ríos, jefes de les minorias parlamentaries del Congrés y del Senat, han arribat a una especie de *modus vivendi*; pero aquesta intel·ligència momentània es més apparent que real. Te la consistència de un castell de cartes: al primer buf se'n anirà a terra.

En Montero Ríos voldria ampliar el programa per atrair els del concurs de alguns elements que blassonan de democràtics, representats per en Calejas y en López Domínguez; pero 'ls ex ministres de la fusió s'hi oposan resoltament. Ja son prou ells pera barallarse.

Així donchs, l'estat de les forces polítiques al servei de la monarquia, no pot ser més precari. L'oació no pot ser més propicia pera l'partit repu-

blicà. Si sabem organizar-nos, si cuidem d'enrobustir les nostres forces, emprenen un'acció energica y resolta, units y compactes arribarem més prompte de lo que alguns se figuraren al terme del viatge.

La monarquia està completament gastada, y Espanya que no pot morir, buscarà la vida y la salvació en les institucions republicanes, infiltrades de una vigorosa sava popular.

PEP BULLANGA

POLÍTICA REPUBLICANA

S ben diferent de la monàrquica y ha de serlo per forsa, baix pena de desnaturalizarse y perder tota la seva eficacia. Diferent en l'objectiu y en els medis.

La política monàrquica gira alrededor de un peu forsat, qui es la permanència a tota costa de les veïnes institucions; vellas sempre per més que s'empenyen en disfressar ab arreus moderns que no 'ls hi escauen. Y tot es per' ellas, perque elles ho son tot pels polítics de la monarquia.

Son el poder que 'ls hi confian, el predomini qu'exeixen, las gangas que disfrutan, la facultat que 's prenen de falsejar la voluntat del poble y d'escañir els seus drets. Per això hi viuen arrapats com l'eur a l'arbre.

Y en els conflictes que devegades s'ofereixen entre les institucions y la política, la patria es sacrificada a les institucions. Aixís va succeir no hi ha gaire temps. Perdié Espanya son vast imperi colonial; les institucions restaren, y al seu servei seguiran com sempre, 'ls homes funestos de las dos oligarquias, causa eficient de la espantosa catàstrofe.

***

La política republicana careix en absolut de aquest peu forsat. Dins de la República 'l poder suprem de la nació no està vinculat en cap home, ni en cap família, sino que radica en la nació mateixa.

La nació es qui 'l nombra, es qui 'l reelegeix ó qui 'l separa ab omnímoda llibertat basada en el dret, segons las circumstancies aconsellin valerse de tal ó qual home, y segons l'home tal ó qual sigui digno de la confiança dels seus conciudadans.

Aquest sistema de instituir el poder directiu es prou elàstich, pera que en les grans crisis, en els moments de perill per que soLEN passar totes las nacions, se pugui acudir al home que 's consideri més idòneo pera conjurar-lo. De aquesta manera s'arriba a estableir una identitat completa de ideas y sentiments entre 'l poder y 'l poble. Y ab aquesta identitat no hi ha obstacle que no s'arrolli.

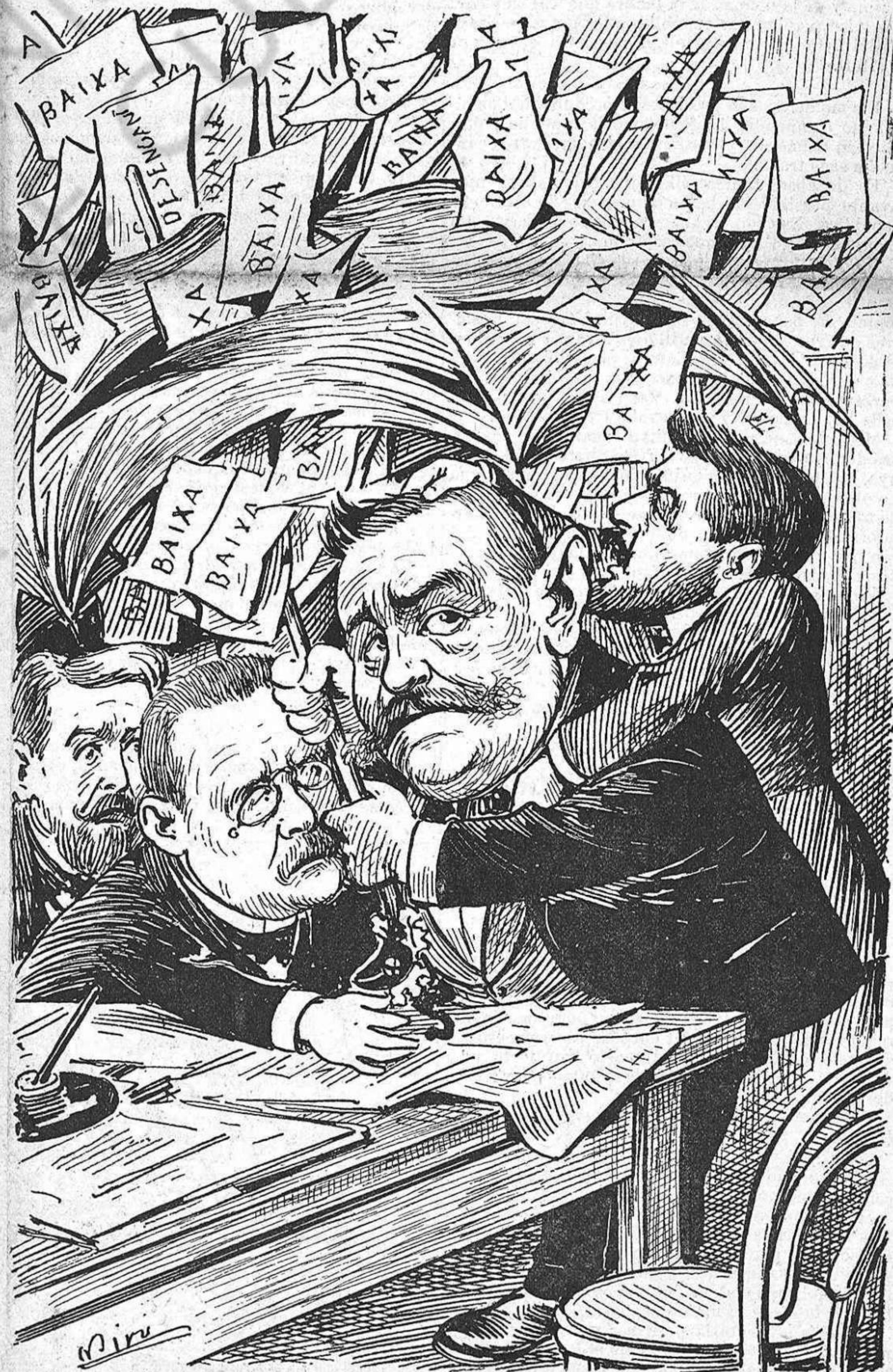
Més breu: aixís com en les monarquies, la nació es pels governants, encloent-los entre aquests el primer, ó sigui 'l monarca; en les Repúblicas els governants, del president en avall, son pera la nació.

***

Vagi un exemple pràctic.

Suposem que s'arriba a comprendre un dia lo fumet de la preponderància clerical y els danys immensos que infereix al progrés de la nació la multiplicació de les corporacions religioses. Se necessita emancipar-se de aquella influència y acabar de una vegada ab la peste conventual. Pero 'l rey es catòlic, acendradament catòlic. ¿Qué farà en

Els apuros de «La Perdiu»

—¡Quin modo de ploure baixas!

Si no para aquest desfici,
no 'ns quedará mes remey
que plegá y mudar d' ofici.

aquestes circumstàncies? Si procedeix com a catòlic, sumis als mandatos de la Iglesia, quedarà mal ab la nació. Si, pel contrari, satisfà 'ls desitjos de aquesta, ho farà vulnerant sas convicçions religiosas.

En una República no son possibles aquests conflictes de consciència. En el cas que presentem com un exemple, si l'President sigüés catòlic se retiraria, deixant el lloc a un altre conciutat, capás de portar a bon terme l' aspiració del país, sense tenir que violentar les seves convicçions personals.

Y així tots els demés problemes relacionats ab la governació: la monarquia 'ls complica y 'ls dificulta; la República 'ls resolt ab la major facilitat del mon. Aquesta està subjecta a un peu forsat; l'última es lliure, no coneix trabas y troba sempre expedit el camí que ha de recorrer.

Si de la finalitat política passém al estudi dels medis qu'emplea la monarquia comparantlos ab els qu'emplea la República, veurán també l'inmensa diferència que hi ha y que té de haverhi forosament entre ells.

Son medis polítics monàrquics, tots els que condueixen a la consecució de un propòsit determinat, encare que 'l tal propòsit pugni ab la llei y ab la justícia. De aquí l'organització de las dos oligarquias que alternan en la possessió del poder; de aquí l'existència del afrontós caciquisme; de aquí, finalment, aquest monstruós conjunt de vici re-pugnantes que caracterisan a la política monàrquica, fent d'ella una cosa bruta y despreciable.

A n' aquesta política desenfrenada, política asquerosa que sols pot compararse al procediment dels tahuls de garito que jugan ab cartas senyalades, devén oposarhi la nostra política lleal y honrada, pero al mateix temps energica y resolta. La forsa que tenim arranca principalment de la consciència pública, y podem donarnos el gust de jugar net, pera confondre als taruguistes de la política monàrquica.

El poble per fi ha comprés lo que veniam predicant feia temps, y té avuy una fé absoluta en l'eficacia de l'acció política, que avants desdenyava. En les últimes eleccions acaba de realzar aquesta fé que l'anima y que li promet una sèrie de victòries successives, pròlech brillant de la que li està reservada definitivament.

El poble té fé y es ademés conscient, com ho demosta cada dia ab la seva admirable disciplina. S'ha compenetrat perfectament de la rahó que 'ns anima y de la bondat de la tècnica que cal emplear. Ha vist que l'unitat republicana es prenda segura d'exit, y no la romperá ell, ni permetrà que ningú l'alteri.

Els moments son preciosos, y no duptém que així ho comprendrà l'efe de partit republicà, don Nicolau Salmerón, y la comissió auxiliar que secunda 'ls seus treballs.

Es de absoluta necessitat que 's donguin lo més avants possible las bases de organització del partit republicà. Ens son tan necessàries com el pà que menjém, com l'aire que respirem.

No hi vol dir res que casi sense organització han guanyat portat a les Corts un contingent de 36 diputats, representants 14 d'ells de las més populoses ciutats del país: Barcelona, Madrid, Valencia. Nosaltres que recordem el perill que 's va corre aquí en la designació de la candidatura, necessitem una llei d'organizació qu'en el successorri fassim impossibles parecudes contingències, fixant las atribucions de cada hui, en aquest y qualsevol altre particular.

Més que nosaltres necessitem encare aqueixas bases de organització un sens fi de districtes d'Espanya, de reconeguda significació republicana, y que no obstant, per no estar degudament organitzats, no 's fou possible arroollar las malas arts dels monàrquics. Si no provehem depressa a organizarlos, serà una forsa poch menor que perduta en las proxímiques batalles que s'anuncien.

Vinguin, donchs, las bases. Dormirse sobre 'ls llorers conquistata seria una insensatia.

La formal del entusiasme popular està ben encesa. Els nostres enemics no deixan de manjar ab els seus desacerts inconcebibles. Pera fer bona feyna, cal matxacar en ferro ruhent.

P. K.

De la Diputació al Ajuntament

Lo que proposém els republicans guians de un inmortal desitj en favor de las classes obreras, els regionalistes ho dificultan y 'ls monàrquics ho tiran per terra.

O sino aquí tenen la proposició presentada pels diputats provincials republicans, reclamant la jornada màxima de les vuit horas pels treballadors ocupats en obras públiques de la província: no n'han pogut sortir. Els regionalistes han procurat enredar ab una sèrie de distinguts jesuïtichs, una pretensió tan justa, y 'ls monàrquics l'han combatuda resoltament y á cara descuberta.

Es mereixen un aplauso, may sigui sino per la franquesa.

Inútil dir que la qüestió no queda resolta, sino senzillament aplassada.

Per quan temps? Pel temps que vulguin els electors republicans de la província. Si així com tenim tan sols una petita minoria en la Diputació, hi tinguessim la majoria que correspon a una província tan republicana com la de Barcelona, la qüestió de las vuit horas ja ni menos se discutirà.

Bastaria presentarla pels ser aprovada incontinent, ab l'aplauso, quan no dels escanya pobres, de totas las persones amants de las idees progressivas, entre las quals deu contars'hi en primer terme, la millora de la sort de las classes obreras. Una rebuixa en la jornada de treball donarà esplay suficient al obrer pels poderse dedicar a la instrucció, y aquest fi civilizador y de cultura, ningú l'ha de tenir tant en compte com las Corporacions populars.

Agricultura clerical

—Dugas novas poncelletas, tot ignorancia y candor...

¡Quin gust dona anà aquests días per la vinya del Senyor!

La mateixa Diputació podrà y deurà en son dia completar la seva obra multiplicant las institucions d'ensenyança dedicadas especialmente a las classes artesanas.

L'obrer mateix cuidará de donar un mentís als miserables que van diuent, que si vol traballar meños, es sols pera tenir més temps per anar a la taberna. Aquesta infamia la propalan els explotadors del obrer que 'l voldrían veure sempre ben ignorant, per' abusar á la segura del seu estat de depressió y de miseria.

A la Casa Gran, va ventilarse dimars la qüestió del honor municipal, y com era d'esperar, tampoch se'n va treure l'ayga clara.

La veritat es que s'abusa una mica massa de aquesta especie de suspicacia que alguns s'empenyan en difundir contra 'ls administradors de la ciutat. Hi ha qui en tots els projectes que allí 's presentan hi veu negoci brut. De tal manera van posantse las cosas que será poch menos que impossible que una persona honrada s'avinguí á formar part de la Corporació.

No volén dir que tots els regidors siguin modeles de rectitud y desinterés; pero de això á figurarse, com alguns se figuren, que si desempenyen el càrrec es sols ab el propòsit de lucrarse, hi va molta diferencia.

El mal de l'administració municipal de Barcelona no es que hi haja algú que pretengui ferhi negocis, sense que las més de las vegadas ho consigueixi, com ho demostra 'l fracàs successiu de tots els projectes de alguna importància que 's presentan. Si hi ha algun delinqüent ho es més d'intenció que de fet. Y en aquest concepte 'ls seus companys deurian abrumarlo ab el seu despreu, fins obligarlo a anar-se'n, en lloc de dir en sessió pública:—Aquí hi ha regidors indiges —y després no proba-ho.

De aquesta manera podrián fer net fàcilment, y 's lluiran tots els honrats, tots els dignes, del mal concepte que 's forma en l'opinió pública, la qual acaba per confondre 'ls tots en la mateixa atmosfera de descrèdit.

De tot lo que passa avuy, se'n poden donar gracies al sardanista Sr. Cambó, qu'es qui primer va dir aquella frase.

Y ara diré quin es el mal de l'administració municipal. Aquest dimana del desgabell, dels vics entrionats en la Casa desde temps inmemorial, del excés de gastos inútils, de la falta de regularitat en

la percepció dels ingressos, de la carencia de un plan administratiu ben estudiat y seguit ab energia salvadora.

La composició d'elements heterogenis que constitueixen l'actual administració fa totalment impossible l'adopció de aquest plan. La circumstància de ser nombrats de R. O. els alcaldes, contribueix també en gran part á dificultarlo, dat que l'Ajuntament viu en una especie de perpetua interinitat. No haventse pogut constituir una majoria, sembla que no afectin á cap dels grups els estimuls de la responsabilitat.

Aquesta situació erisada de dificultats y causa perpètua de impotència, podrá modificarse ventajosamente, si 'l partit republicà barceloní en les pròximes eleccions de regidors procura á tota costa portar al Consistori una majoria de representants de las nostres ideas y dels nostres honrads procediments.

Fentho així els quantiosos interessos municipals podrán ser objecte de una gestió intel·ligent y ben encaminada. Desapareixerán las incertituts. Y en últim cas, si 'ls nombrats arribessin á defraudar las esperances dels electors, el pùblic sabrà contra qui havia de dirigir las seves censuras.

La campanya de avuy tal vegada s'encamina á dificultar la constitució de una majoria republicana dintre del Ajuntament.

Convé, donchs, que 'ls nostres correligionaris no's deixin sorprendre. No perdin la serenitat, y alerta!

P. DEL O.

El príncep Frederich de Prusia ha vingut a Espanya manant una poderosa esquadra, com volguent dir:—Mireu quins arguments gastém quan ens dona la gana de prendre part en alguna discussió.

Un cop desembarcat s'ha dirigit a la capital, y allí no'n vulguin més de festas y ma-

garrufas. Tant que 'ls que s'ocupan una mica de la política internacional, han preguntat:

—Y ara? ¿Es que algú intenta arrastrar a Espanya a una aliança ab el colòs teutònic?

**

Aquesta tendència, en tot cas, se diu que respondra á una necessitat política de caràcter intern.

Desde que á Espanya ha reviscut l'opinió republicana ab tanta forsa com la que s'ha revelat en las passades eleccions, hi ha qui considera perillosa la tota intel·ligència ab la República francesa, qu'es la nostra natural aliada, fins al extrém de volgueser posar en relacions amb Alemanya, qu'es la natural enemic de la França.

Si es veritat, aquesta qüestió podrà donarnos més de disgust... y dels grossos.

Pero al últim triunfarà la rahó y la conveniència nacional, ja que avuy las alianzas no las fan els governs: son els pobles els que las imposan.

Vels'hi aquí una notícia que publicava dies enrera *Le Figaro de París*:

«Alsacia-Lorena.—Durant la seva estada allí, l'emperador Guillèm ha rebut al general espanyol Bascaran, el qual li ha presentat el retrato de tamany natural pintat per Carbonero, del rey Alfonso XIII. El jove monarca vesteix l'uniforme del 66º regiment de infanteria prussiana, del qual es coronel honorari. El retrato està destinat al Cassino dels oficials de aquest regiment de garnició á Magdeburg.»

Enterats, y celebraré molt qu'un retrato tan bonic, arribi al seu destí sense desperfectes.

Ha sigut nombrat de R. O. arcadell de Barcelona, D. Guillèm de Boladeres, qu'es qui en ausències y malalties del Sr. Monegal empunya la vara.

En les últimes eleccions se trobava desempenyant el càrrec interinament y va portarse bé, abstinentse en absolut de intervenir en elles. Veurem si continuen respectant l'opinió de Barcelona.

Perque avuy als alcaldes de R. O., per lo que toca á Barcelona, no 'ls hi queda més remey que atenir-se al famós dilema de 'n Gambetta: «*Ou se soumettre ou se demetre.*»

Qu' es com si diguessim: «O fas bondat de la bona, ó ja tens ordre de anarte'n á... donar expressions al govern que t'ha nombrat.»

No entençs á que conduheixen els attachs que alguns operaris tipògrafs van dirigir á la premsa, en el meeting que celebren el passat diumenge.

La premsa es un vehicle de difusió, y 's que quedaria reduït el moviment obrer, si la premsa y en especial l'avansada s'abstinguis de prestarli 's seu concurs?

Ens dol que hi haja qui vulgi justificar la frase famosa de 'n Carlos Altadill que deya:—«El ser agratit fa gos.»

Per lo vist el mauser, ja té un competitor: el competitor del mauser es l'automòbil.

Tal deu proclamar-se!, després de l'última carrera de velocitat efectuada desde París á Burdeus. De Burdeus havia de continuar fins a Madrid; pero en tal número siguieren las desgracias ocorrregudes, que 'l govern francès la va prohibir, y l'espanyol per no ser menys va fer lo mateix.

L'automòbil que hauria guanyat el premi va recorrer la distància de mes de 500 kilòmetres en unas quatre horas. Pero algunas de las víctimas encaren recorre mes depressa la que va desde aquest mon al altre, y això qu' es molt mes grossa.

**

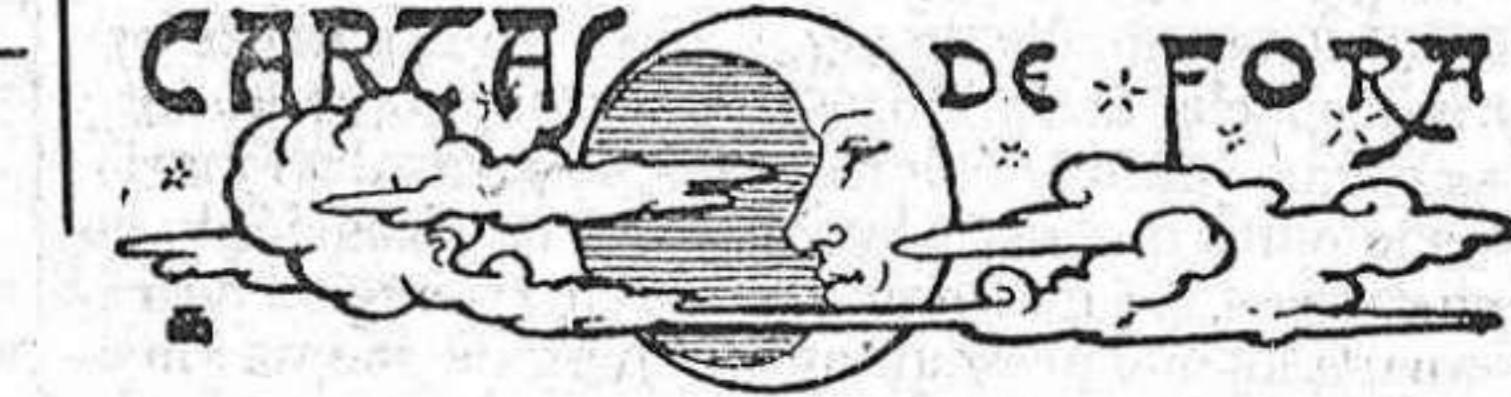
Las carreras de automòvils constitueixen l'entreteniment predilecte de alguns aristòcrates desenfeynats y son l'incentiu de alguns industrials copidiosos.

Si aquells y las persones que prenen al seu servei se volen matar, duenys son de ferro; pero atentar contra la seguretat del pùblic que transita pacíficament per las carreteras, ja es un'altra cosa.

L'automòbil, en aquest concepte, es lo mateix que 'l mauser, una màquina de guerra, empleada contra la gent pacífica. Y si no prohibirla del tot, se li haurá de ordenar que 's moderi y que no corriant.

La Junta provincial de la Unió nacional de Zara gossa en massa s'ha adherit á la política republicana que representa en Salmerón.

Ha fet lo que devia en bé dels seus ideals. L'única Unió nacional viable s'ha de realitzar dintre de la República.

LLANAS, 15 de maig

Ha quedat constituit el comité republicà d'aquest poble en forma acceptable pels tots els nostres correligionaris. Regna gran entusiasme y al anunciarli ens adherim á la enèrgica protesta contra 'ls vandàlics succcessos de Tarrasa.

ARTÉS, 17 de maig

El nostre maco mossén Guindilla cada dia 'ns dona probas de que té mes té ab els sants dels bitllets de banca, y ab las Verges rialleras, que no adoració les Sants y Santas que la Iglesia venera, puig que no content en conquerir á las viudetes que tenen pessetas se son pubilles y tenen propietat. A casa de una de aquestes del carrer del Arrabal va anarhi en poches días cinch vegadas, ab el pretext de haverli buscitat novio per casarla, ab la particularitat que cada vegada el nom del novio era distint. Al fi els parets varen tenir que treure'l. L'escàndol arribà á orellas del bisbe de Vich.

LLANAS, 18 de maig

La setmana passada fou enterrat civilment un fill del lliure-pensador Jaume Fulcará. L'acte va ser una verdadera manifestació de dol, acompañant el cadàver á sa última morsa un gran número de lliure-pensadors y federals. Descansí en pau y rebí la familia el nostre pésam.

CAPELLADES, 25 de maig

El diumenge de Pasqua, dia 31, s'estrenarà en el local de la societat 'L'Avansada' un monòleg festiu titulat *Un drama en preludi*, original del conegut escriptor D. Joseph Costa y Pomés.

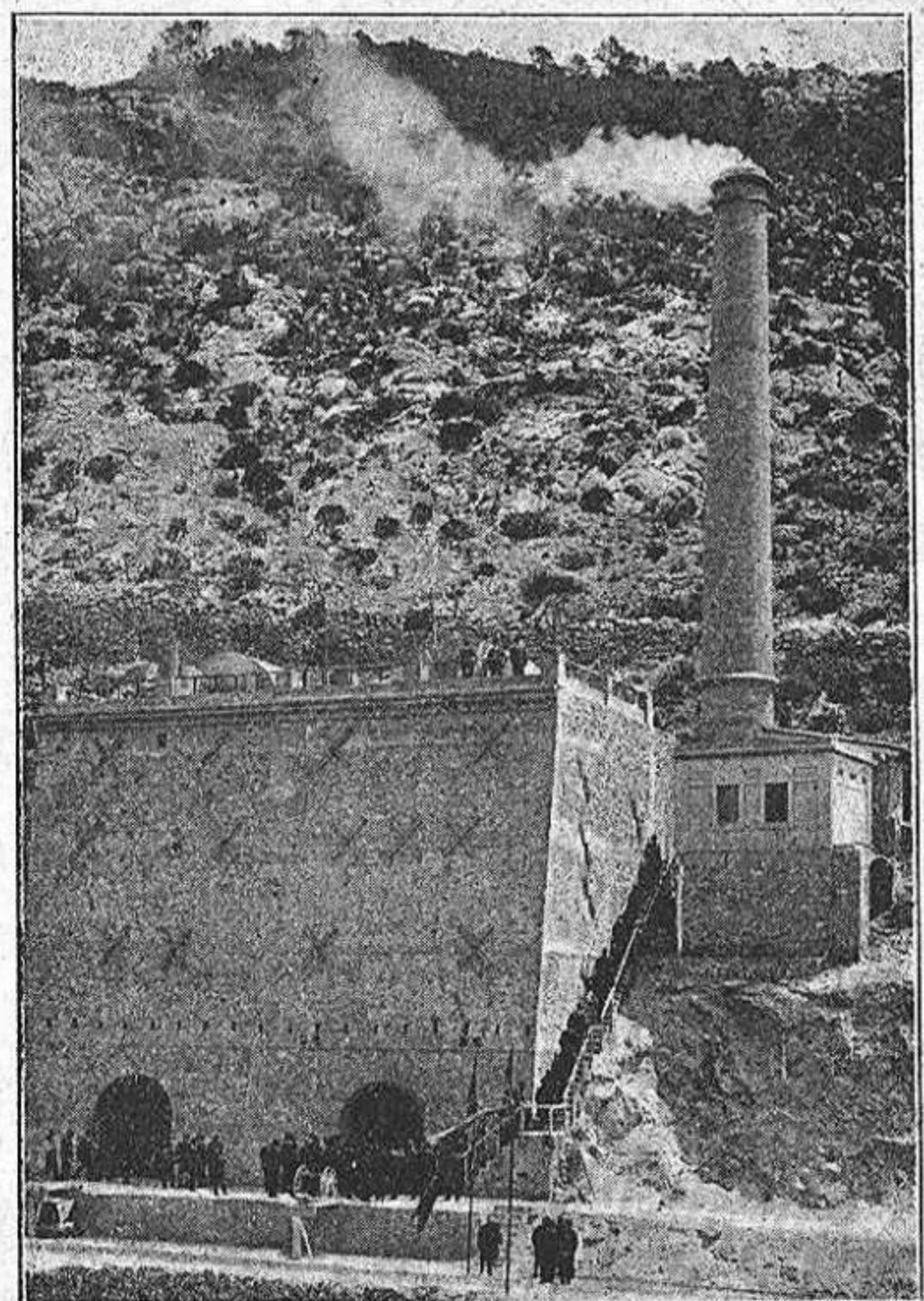

—Això tan brut no's renta: 's llença, y no se'n parla més.

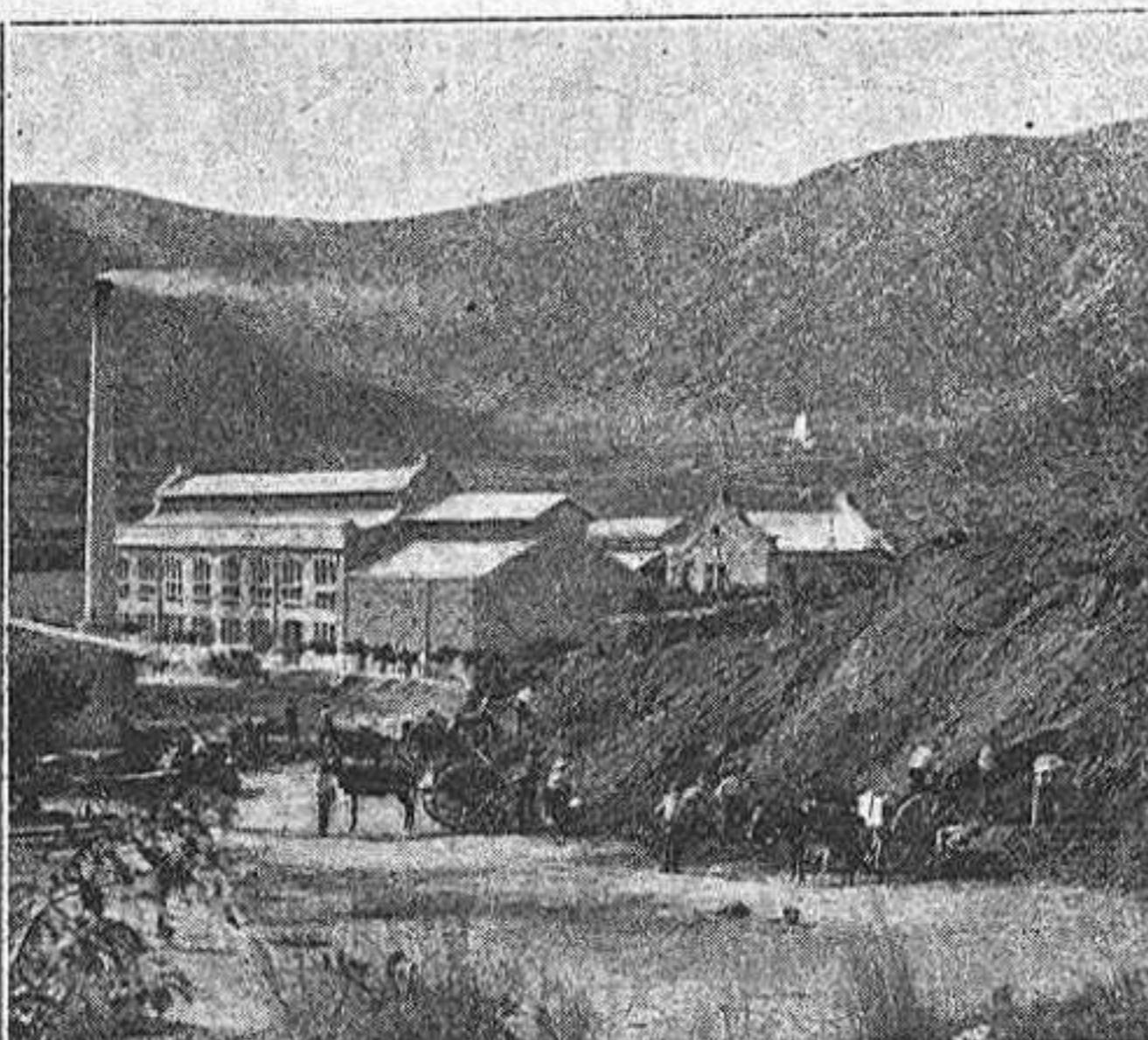
UNA NOVA INDUSTRIA

Las canteras.

Forns de calsunació.

Vista general de la fàbrica.

de poch temps hi haurà allí un poble feynar y ardit, dedicat à arrancar rochs y á calcinarlos.

Els rochs, fins avuy despreciats, se tornan ciment y calcs, y la calcs y 'ls ciment se transforman en plata.

Tot això s' deu á l'esperit emprendedor dels fills polítics y successors del Sr. Butzems, Srs. Fradera, Martí y Cabarrocas. Son sogre sigüé un industrial de gran mèrit, y ell no volen pas quedars' enrera.

Ab sa nova empresa, contribuiràn á emancipar á Espanya de ser tributaria del extraigner en un article de tant consum, sobre tot, si 'l Gobern, en les obras públicas, se recorda de que á Garrat hi ha qui fà calç hidràulic y cement Portland, com el millor que pugui produir-se; y si al recordarse de això sab prescindir de certas rutinas en els plechs de condicions.

La festa inaugural sigué molt hermosa y animada. Els distinguts facultatis qui hi assistiren, feren l'elogi dels industrials y de la bondat de sos productes, aixòs com de la bona situació de la fàbrica, que, pel transport, pot utilitzar tres vies: la carretera, la línia fèrrea y 'l mar. La CAMPANA s' complau estampant en las sevas pàginas un recort gràfic de una festivitat que marca una nova y briosa empenta de la industria catalana.

J.

SOLIVELLA, 25 de maig

El nostre corp el passat diumenge's desfogà contra aquests atacs que no creuen als capellans, omplint-los de injurias y calumnias, citantlos com á gent de lo més depravat é immoral; sent això qu' en aquest poble n' hi han algunes que podrían darrer exemple de honradès, morsilitat, civisme, etc., etc. El dia que la facció s' als que'l nombrin Jefe de trabucaries, puig es un pinxo que val.

LLANSÀ, 25 de maig

D'ensé que 'l nostre remulla-closcas va anunciar des de l' cubell que per la poca creyensa tindran algun castic extrany, tenim que diri que, efectivament, va endevinarlo, y 'l castic, per desgracia de algúns, ja 'l tenen á sobre. Fa cosa de dos mesos, que de dintre l' col·legi de les hermanas va sortir una pesta de xarrampió, que casi 'p tot dir que no hi ha cap oritura en aquest poble que no 'n disfrixi ó 'n' hagi disgrutat. Si per des gracia, aquesta pesta hagués sortit de un col·legi particolar ó escola lluire, ja faria días que 'l nostre ensontan estaría com una fiera llenant discursos desde 'l costat, parlant del castic. Pero en el present cas, l' home ne gre, carregat de culpa, què ha de fer si no callar?

SANT FELIU DE TORELLÓ, 25 de maig

Diumenge passat varen fer una professió, y un jove y una noya que altre feyna tenian que pensar en profesions, varen ser increpat durament, al punt d' armar un gran escàndol; pero 'l jove se 'ls girà de esquena y, sense tornar-hi resposta, 'ls deixà cridar fins que la furia se 'ls aplacà y tornaren á fer-s' a víva, entornint el pas de la via pública.

En lo veïn poble de Sant Pere de Torelló, l' altre dia pujà á la trona 'l corp gros, y dirigintse als fidels, els digué que l' iglesia contava amb molts enemics, y que aquests, ajudats pel dimoni, havien fiscat á las Corts de Madrid 36 homes, que no tenen altre fi que ensorzar la santa Iglesia y quitar la paga als pobres ministres. Molta por li fan els dimonis á n' aquest senyor, pero si á mí 'm vol creure, que agaf 'l salpaser y, ben moll d'igua beneyta, vají á las Corts y fassí quatre aspergis que de segur que si 'ls mulla fugirán á mudarse 'l vestit.

RUBÍ, 25 de maig

L' altre dia s' efectuà un bateig, y al preguntarli al padri quin nom volia posar á la criatura, contestà aquest: —Rogelio.—El vicari nou digué tot extranyat: —No 'l coneix aquest sant.—Y 'l padri li respongué: —Donchs busquil.

Y en efecte, ab molta patxorra comensá á buscarlo, acudint al calendari y no sé á quin altre llibre. En la tasca hi invertí ben prop de un' hora, fastidiant á tots els concurrents. Per últim, sembla que 'l trobà, ja que admeté la designació del padri.

Es molt xocant que homes que tenen l' obligació d' estar enterats del santoral, ja que 'dels sants viuen, no

PER LAS VÍCTIMAS DE TARRASSA

Es altament consolador l' espectacle de solidaritat republicana, qu' están donant els nostres amics, acudint al auxili de las víctimas de Tarrasa. Las tres suscripciones obertas, una en aquella ciutat, y las dos restants á Barcelona, l' una en *La Publicidad* y l' altra en nostre periódico, s' están cubrint á competència, ab las quotes dels nostres corresponsal, distingintse per la seva soportat l' element obrer.

Son molts els Centres republicans que realisant actes diversos, al objecte d' aumentar la suscripció. En la *Fraternidad republicana*, dijous de la setmana anterior s' efectuà un notable concert: en las safatas que 's passaren se recullí una cantitat important, que aumentà ab la subasta dels rams de las cinch hermosas noyas que verificaren la qüestació. De algun de aquests rams se'n arribaren á donar 21 pessetas.

Els republicans de la Creu Alta, que ja havien recunit un liquid de Ptas. 310'10, en una vellida que donaren el dia 17, organisaren una funció teatral el dia 24, que produíngu 'ls següents resultats: Entrades: Ptas. 329'78. —Recaudat en les safatas: Ptas. 127'07. —Total ingressos: Ptas. 456'85. —Gastos: Ptas. 100'65. —Liquid: Ptas. 356'20 que ingressan en la nostra suscripció. —Foren editis el teatro y 'ls drats de l' obra, y traballaren incondicionalment els porters, els acomodadors y 'ls encarregats de la maquinaria. Un aplauso als generosos republicans de la Creu Alta!

Aquesta nit á las nou celebra un concert al mateix objecte que la societat coral *El Rayo graciense*, que té 'l seu domicili en el carrer de Girona; y demà, diumenge, també á las nou de la nit, tindrà efecte una vellida política en el Centre instructivo *El Pueblo de la barriada del Clot*. En ella hi pendrà part alguns oradors de la capital.

Que 'ls republicans de tot Catalunya s' inspirin en aquests nobles exemples, y las pobres víctimas del salvatisme caciquista, en mitjà de la gran desgracia que 'ls affligeix, trobarán el benèfici consol de la solidaritat republicana.

LA NOSTRA SUSCRIPCIÓ

Suma anterior . . . 152'05 pessetas

Liquid de lo recaudat en la vellida donada '117 del corrent en lo Círcul Republicà federal social de la Creu Alta, 310'10 pessetas. —Liquid de la funció teatral donada en el Teatro Cervantes de la Creu Alta el 24 del corrent, 356'20. —Antonio Gibaud, 0'25. —Suscripció obrera pels operaris de la Fàbrica de Cristall de Badalona

(secció de Tallaria): Anton Banús, 1. —Joaquim García, 1. —Joaquim Rectoret, 0'50. —Manuel Joan, 0'50. —Llorenç Adrogué, 0'25. —Miquel Castellsegú, 1. —Cebrià Farró, 0'50. —Joan Costa, 0'25. —Ramón Puig, 0'25. —Joaquim Bosch, 0'25. —Martí Solà, 0'50. —Eduard Queralt, 0'25. —Lluçà Schilt, 1. —Pere Inglesi, 1. —Enrich Werner, 0'50. —Joseph Batlesia, 0'50. —Martí Thebes, 0'50. —Antón Tramíns, 0'50. —Maià Casamajó, 0'50. —Joseph Coll, 0'25. —Mariano Sunyol, 0'50. —Jaume Puig, 0'50. —Antón Llucià, 0'50. —Domingo Tramíns, 0'25. —Jaume Mas, 0'25. —Joan Caballeria, 0'25. —Miquel Gatell, 0'25. —Pere Grané, 0'25. —Antón Puig, 0'50. —Francisco Rodríguez, 1. —Joseph Casas, 0'50. —Jaume Mas, 0'25. —Jaume Plà, 0'25. —Francisco Perejoan, 0'50. —Mariano Inglesi, 0'25. —Sebastià Stebe, 0'50. —Jaume Gispert, 0'25.

Juan Duró, 0'50. —J. V., 0'50. —Ramón Puig, 0'25. —Mateu Giró, 0'25. —Joan Durich, 0'25. —Bernat Bernat Moragues (Vinaixa), 2'55. —Jaume Torrell y fill (Pobleda), 2'10. —J. M., 1. —Federico Ferré, 0'50. —Teresa Romeu, 0'25. —Joaquim Guerri, 1. —Antonia Ferri, 0'25. —Modesto Tendero, 1. —Albertet de Vilafranca, 1. —Jaume Comas, 0'50. —Jaume Masclan, 0'50. —Matías Puig, 0'25. —Francisco Martret, 0'50. —Un de Llansà, 0'50. —D. R., 4. —Sens Málaga, 0'30. —Un de Tarrassa, Joseph Agulló, 3. —Un parroquia de casa, 0'50. —Un revolucionari, 1. —Joan Dormuà, 0'37. —Modest Majordom ens envia en nom de la agrupació republicana de Bellpuig, 7'50. —Andrésito, 3. —A. C. y C. (Maxim Electra), 4'05. —Replicans de Vilafranca del Panadés: Jacinto Parera, 1. —Joseph Ferré, 1. —Carmelo Mundria, 0'50. —Jaume Mata, 0'50. —Joseph Masachs, 0'25. —Joan Fuster, 0'25. —Pere Guixé, 1. —Ramón Comas, 0'25. —Isidro Rius, 1. —Vicens Morera, 1. —Un aprenent, 0'15. —Ramón Marimón, 1. —Ll. B., 1. —Joseph Marimón, 0'50. —Antón Pons, 0'50. —Ildefonso Pamies, 1. —Francisco Massachs, 0'25. —Joan Escudé, 0'25. —Un beato, 0'30. —Un radical, 0'25. —Joseph Capalani, 0'25. —Antón Bertran, 0'20. —Francisco Rafols, 1. —Bartomeu Codina, 0'50. —Un cassadó de perdigots masclles, 0'55. —Un lluis Vilafranquí que porta llana, 0'25. —Albert Roig, 0'50. —Ramón Moliner, 0'25. —Joseph Solé, 2. —Pere Bertran, 0'25. —Mariano Casanova, 0'50. —Emilio Fontanals, 1. —Joseph Domingo, 0'50. —Una il·lure-pensadora que resideix á Sabadell, 2. —Trinidad, 0'50. —J. Barnich, 0'50. —Pedro S. Sanz, 1. —Joseph B. B., 1. —R. B., 1. —R. B., 0'25. —S. B. Clavijo, 0'25. —J. R., 1. —J. Grau (Barber), 0'40.

TOTAL . . . 900'22 pessetas

(Continua oberta la suscripció.)

PER PASSIVA

Es vosté 'l duch de la Pastanaga?

—¿Qué se li ofereix?

—Agafí aquest carro y cùydisser: desde aquest moment queda nombrat carreter.

—¿Jo?

—Callí y obeheixi. 'S tracta de fer un experiment curiosissim. Vosté, que tan amich es de las novedats, negarà 'l seu concurs á una cosa tan nova com aquesta?

Ja tenim al duch de la Pastanaga carreter. Aném per un altre.

—¿Es vosté 'l conde del Llardó?

—En efecte.

—Veu aquest burret? Fássissen càrrec.

—Però 't sant de qué?

—Déixi-ho corre: recordi lo que deya aquell filòsof: La curiositat no conduceix á res de bo. Vosté tingui'l burro del ronsal, y aviat rebrà ordres.

Un altre.

—¿El marqués de la Forquilla?

—Servidor.

—Així s' agràdan els marquesos: amables. Bueno. Prengui aquest paquet y Carréguissel á coll: ha de fer de recader.

—Perme tim...

—No pot ser: quedan suprimits els permisos.

—Oh, suprimits! Ja ho diu vosté. Dech ferri observar...

—Estalvihi observacions: es vosté recader, y ja no hi ha qui li quiti l' empleo.

—L' últim aristocrata.

—La gracia de vosté?

—El baró del Ápit.

—Celebro. Sápiga donchs, senyor baró del Ápit, que 't acaba de nombrar peó caminer.

—Imposible!

—No ho cregi; es lo més possible del món. ¿Quins dificultats pot haverhi en picar quatre graps de grava y tapar, sense amohinar's hi gayre, els sots del camí?

—Pero, un baró?

—Tranquilis: no es vosté sol. Aquí té á n' aquesta tres individuos que també son nobles com vosté y que si fà ó no fà desempenyarán càrechs parescats al seu.

—Colocats de rengle 'ls quatre senyores, se 'ls donan las últimas instruccions.

El carreter anirà carretera avall guiant ab la deuda atenduda 'l seu carro.

—L' arriero 'l seguirà á certa distància ab el burret.

El recader, ab el fardo á l' espalda, procurarà també fer la mateixa vía.

Y 'l peó caminer, sense mou'res de la carretera, anirà tapant els sots que hi veji y arreglant degudament las cunetas.

—Arrí! A cumplir ab el vostre deber!

Y 'l duch, el marqués, el conde y 'l baró, encare que de mala gana, s' allunyan carretera avall.

—¿Estàs ja prou distants? Donchs, aném á la segona part de la broma. Obrer número 1...

—Present.

Munti en aquest automòbil, y á corre per la carretera.

—L' obrer ho fá així.

—Número dos: aquest altre automòbil.

—Vinga!

—Obrers números tres, quatre, cinc, sis...

Els cridats van presentantse y rebent cada hu l' automòbil corresponent.

Ja han marxat tots.

Els sis obrers corren, volan; en pochs moments se perden de vista.

—Fa tant camí una màquina d' aquestas, llenysa á tota velocitat per una carretera...

Mitj' hora escassa deu haver transcurrut quan se veu acostar una quadrilla de la Creu Roja que porta quatre ferits.

—¿Qui son?

Els mateixos contestan.

—Jo soch el duch de la Pastanaga, que feya de carreter.

—Jo 'l conde del Llardó, que anava ab un burret.

—Jo 'l marqués de la Forquilla, que duya un bulto.

—Jo 'l baró del Ápit, que arreglava la carretera.

—Pero ¿com ha succehit aquesta desgracia? ¿Qui 'ls las ha fetas tan graves ferides?

—Aquests bárbaros d' automobilistes que anavan carretera avall.

Últimas instruccions

—Senyors presidents, lo dicho:
s' ha de quedar bé ab qui 'ns mana;

al que parli mal d' alló,
desseguit, ¡cop de campana!

de tant oscada ja fa temps que no li serveix, va fe-
licitar-lo per la seva enèrgica decisió, afegint:

—Si unes quantas dotzenes de ministres fessin
com vosté, 'm proporcionarien un medi expeditiu
de realitzar lo que mes desitjo: abandonar la Presi-
dència del Consell.

* * *
Ab aquesta frase queda pintada l' actual situació
política.

«Com no ha de fer fàstich al país, si ja fins ne fa
al mateix Silvela que la representa?

Encara hi ha à Barcelonès qui pensa seriament ab
la formació de un partit catòlic. A tal idea responia
l' viatge que va fer à Madrid l' Eminentíssim.
Y al mateix objecte responden certes gestions que's
practicant ab determinats personatges dels partits de
la llana.

De qui's refian principalment es de l' *Avi Brusí*.
Se vol que 'l vell diari serveixi d' encetall al gran
capdell. Sols que l' *Avi* exigeix «que donguin la
cara algunes persones que no estiguin gastadas po-
líticament, y que, com vulgarment se diu, vesteixin
una mica.» Ab aquestes textuals paraules ho ex-
pressa *La Renaixensa*.

* * *
Per nosaltres, que donguin la cara las qui vul-
guin; pero en tot cas, no 's queixin si 'l partit repu-
blicà usurpa les funcions episcopals.

Perque tant bon punt elles donguin la cara, el
partit republicà, en las eleccions més pròximes las
confirmará.

«Y 'l pet que farà la plantofada!

Ha cessat en el mando de Catalunya l' general
Bargés, essent designat per reemplassarlo l' general
Delgado Zuleta.

Delgado... Ja 's coneix que la cosa 's va apri-
mant.

Quan els ministres surten del Consell, els periodis-
tistes acostumen à interrogadors, desitjós de recu-
llir alguna impressió.

L' altre dia en lloc de impressions, varen recu-
llir una sèrie de regans y rebufo.

Per mes que van ser elevats à ministres de la Co-
rona, per lo cremats qu' estan, se veu ben clar que
han decendit à la categoria de *cabos de realistas*.

El País sol descobrir notícias molt curiosas.
Días enrera parlava de una grave afeció à la boca
que té 'l bisbe de Sigüenza, qual desperfecte va su-
frirlo trobantse en conferència reservada ab el car-
enal Sancha.

«També ha sigut curat—afegeix *El País*—el bisbe
Guisasola de primera intenció, de una hemorragia
copiosa ab pèrdua de algunes dents.»

«Pero qué dimoni deu haver passat entre sas ilus-
tríssimas?

Aixó de que tots n' hajin sortit ab desperfectes à
las dents, dona molt que pensar.

«Es que tal vegada s' hi feyan à mossegades?

«Es que 's disputavan alguna tallada substancial-

En aquest cas s' hauria de reconeixer que la tan
decantada mansuetut evangèlica no 's passa de les
dents.

Ja te raho 'l ditxo: hi ha gustos que mereixen
garrotadas.

Aquí tenen sino l' Ajuntament de Vilosell (Lleida)
que acaba de obrir una suscripció pública vo-
luntaria per sufragar els gastos de construcció de
una llosa monumental destinada à perpetuar la me-
moria del tristement famós bisbe Caixal, fill de
aquel poble.

Per lo vist à Vilosell no tenen altra gloria à qui
honrar, y 's recordan de aquell bisbe trabucaire,
que tant va distingir-se en l' última guerra civil car-
lista.

Repetim lo que deyam: hi ha gustos que mereixen
garrotadas... y hasta, si tant m' apuran, caixa-
lades y tot.

Aquí va una dutxa d' aigua beneyta, que alguns
seminaristes de Tortosa disparan contra *La Perdiu*:

«Enterats com estém de las protestas que, contra
lo nou catalanisme de *La Veu* han publicat ja en el
seu diari nostres companys los seminaristes de Sol-
sona, Girona, Vich, Barcelona y Urgell, fentnos cár-
rech dels motius de aytals protestas, y aymadors
que som del Regionalisme tradicional que defenguen
y nos trasmitieren nostres passats, nos adhèrem
à elles y protestem de nou contra lo liberalisme de

La Veu, així com prometém posar en pràctica
aquesta nostra protesta.»

No es extrany que ab aquestas dutxes, *La Perdiu*
vagi tota mullada, ab las plomas enganxades al cos,
y sense poder alsar el vol.

Deu morts, trenta set ferits,
descents arbres trossejats,
químzé automòvils à micas...
¡qu' es bonich aixó, companys!

Varen sortir de París
per anà à Madrid ab l' *auto*,
pero 's van equivocar
y van anà al *campo santo*.

«Vols desferte de la sogra
d' un modo decent y propi?
No t' entretenguis ab quèntos;
regálali un automòvil.

Al veure l' èxit dels *autos*,
diu qu' en Maura ha dit: — ¡Diantre!
«Sabeu que aixó, ben mirat,
casi va millor que 'l mauser?

L' automòbil del Gobern
es com tots; trinxà, reventa,
pero, deixeulo rodar,
veureu com al fi s' estrella.

L. WAT

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—Ro-seta.
2. ANAGRAMA.—Mirat—Marit.
3. TRENCA-CLOSCAS.—La Tempranica.

4. CONVERSA.—Ópera.

5. GEROGLIFICH.—Las missas després del Ofici.

Han endavantat totas ó part de las solucions del núme-
ro anterior, els caballers: Quimet Billoch, Un federal,
Alegria,

CORRESPONDENCIA

Caballers: R. Massoni, Joseph M. Sentinella, L' ema-
morat de la Pepeta, Sacalló, Estevet de Vilanova, M.
Santoló y Palvoral, P. Napla Nema, A. Cararach Biot,
R. Ardas, Cilis, Un canari de café, Cerilla, El nap y col
municipal, Alexandre E-pina y Alfonso Serra: No 'ns
com prometem.

Caballers: R. Arellag, J. Saiji O., F. Joanet, S. Cas-
ellas G., Un aprenent republicà, Anoharab, Sens Mácula,
Juan Catau, Juan Dormuá, Un aspirant à torero, Un
descamisat, J. B-radat A., F. Virgili R., Joan Bertrán
y F. Doménech: Veurém de complure's.

Caballer: F. Juliá: Enténguis ab l' Administració.—
Curesp Morelló: La setmana entrant.—J. R. S., P. G.,
F. B., P. T. y C. M., Igualadí E. V. P., R. G., Un
revolucionari, J. M. R., F. V. R., R. B., Un suscriptor
y F. W. Ras: Per distintas causes no podem publicar
las cartas que 'ns envian.—A. R. Ll.: Son fluixets.—
Albertet de Vilafranca: Alguna cosa... no sabém qué.—
A. Compte: La seva filosofia no 'ns xoca. Es poch prá-
tica.—M. Carbó d' Alsina: Tants gràcies.—T. A. y C. A.:
Quan se firmarà ab un altre pseudònim, potser sí.—M.

D.: Que amigos teneis Benet!—P. G. M.: No, senyor;
no 'n té res de poeta... per ara.—A. B. R.: El sonet no
'ns ha fet ni calor ni... etc.—J. Alamaliv: Gràcies del
sonet. Està bé.—Siset del Bárbaro: Encare no.—J. Mo-

ret de Gracia: Una cosa ó altra s' aprofitarà.—A. Aman-
sa: No ha progressat gens des de aquells temps de
recordança.—Pere Vidal: No va.—Peret del Moliné: Po-
drà està millor.—Oiline Tilop: No resulta.—J. Costa

Pomés: Gràcies per tot.—P. Planas: Home, ben mirat no
'ns acabe de fe'l pes.—Un estorer de la Ronda: Entran
en carters. No sabém quan ne sortirán.—Assimir B. de
Cutó: No té arreglo possible.—Pep Batalí: Això va com-
va, y no s' hi pot fer ni mes ni menos. Paciencia.—Máxi-
mum Electra: El verest està bé. Pero las circumstancies
encare no ho permeten...—Andresito: Rebut y gràcies.

—J. Sera P.: No està prou *comme ça*.—J. Massanés:
Gràcies pel dibuix, que no es maleït; però crevén que no
val la pena d' ocupar-se de segons quinas miserias.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer
del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.